

Meclisten orduya selâm ve sevgi

Millî Müdafaa Vekili dedi ki :

Ordumuz her zaman verilecek emri yapmağa hazırdır

Tecrübe iyi şeydir

Fakat hatâda ısrar şeklinde bir gidişe (tecrübe) adı verilemez.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Harp ekonomisine alt ihtimallerin taziyeli altında her memleketin tuttuğu bir yol var: Karnı tok, tecrübesi bol, iş hayatında iyi imtihandan geçmiş, namuslu vatandaşlar teşkilâtı ve bunlara mühim teşkilât vazifeleri verilmiştir.

Amerikayı misal diye ele aldım: Harbin icap ettirdiği ihtisalsal ve mürakabe teşkilâtının başına bir tek memur bile geçirilmemiştir. En iyi, en namuslu iş adamları aranmış, tanınmış, kendi işini namus dairesinde başaran bir iş adamının memleket işini de başaraacağına hükmedilmiş ve kendilerine en mühim vatanî vazifeleri tam salâhiyetle emanet etmekleri çekinilmemiştir.

Harp teşkilâtının reisleri arasında bir Knudsen vardır ki kırk sene evvel kimsezer bir Danimarkalı muhacir diye Amerika'ya gelmiş, bir tek memur bile geçirilmemiştir. En iyi, en namuslu iş adamları aranmış, tanınmış, kendi işini namus dairesinde başaran bir iş adamının memleket işini de başaraacağına hükmedilmiş ve kendilerine en mühim vatanî vazifeleri tam salâhiyetle emanet etmekleri çekinilmemiştir.

Tabiatın bir centilmen ve bir iş deli sahibi yetiştirdiği bu karnı tok adam, vatani vazife başına çağırıldığı zaman ne kadar maas istediği sorulmuştur:

— Senede bir dolar isterim... diye cevap vermiştir.

Neden senede bir dolar? Çünkü Amerikan esas kanunu, bir malın veya bir hizmetin hükümet tarafından bedelsiz alınmasını meneder. Bu sebeple harp zamanlarında da vazifeye çağırılanlara senede bir dolar maas verilir.

Bu sistemin neticesi olarak Amerikada adeta yeni bir nevi aristokrasi zümresi meydana gelmiştir. «Senede bir dolar alan adam lardandır», «filânın babası harp zamanında senede bir dolarla çalışmıştır» denildiği zaman hiçbir asalet unvanının yaratamayacağı bir saygı ve sevgi duyulur.

Acaba memleketimizde de senede bir lira maasla vatani hizmet görmeyi en yüksek şeref sayacak adam yok mu? Ben böylelerinin var olduğuna ve hükümetin böyle bir ihtiyaç zamanında feyizli bir takım enerji kaynaklarından ve imtihandan geçmiş bir takım ameli iş zekâlarından kendi kendini mahrum ettiğine inanıyorum. Unutmayalım: Memleket bir şimendifer siyaseti imhanı geçmiştir. Bu yaman bir imtihandır. İsmet İnönü, bin türlü iltiraza rağmen, büyük bir iman ve cesaretle şimendifer işine sarıldığı zaman tatbikat hakkında ilk hamlede kendimize güvenmedik. «Biz (Devamı: Sa. 3; Sü. 4 te) //

BAŞVEKİL BEYANATTA BULUNDU

Takip edeceğimiz yol, Türk vatanının bütünlüğü ve Türk milletinin istiklâlidir

Meclis 942 umumî muvazene ve fevkalâde zamlar kanununu ittifakla kabul etti

Dünkü müzakereler esnasında beyanatta bulunan Başvekil Dr. Refik Saydam

Millî Müdafaa, Münakalât, Ticaret, Ziraat Vekâletleri bütçeleri kabul edildi

Ankara, 27 (Telefonla) — Bugün saat 14 te toplanan, Büyük Millet Meclisi Münakalât, Ticaret, Ziraat, Millî Müdafaa Vekâletleri bütçeleri bazı vergilere zam kanununu ve varidat bütçesini müzakere ve kabul etmiştir.

Münakalât Vekâleti bütçesi müzakere edilirken doktor Osman Şevki Uludağ vagon restorantlarıdaki yemeklerin iyi olmadığından, kara ve deniz yollarında, A-

bidin Binkaya Kastamonu - İnönü yolu yolunun yapılmamasından ve bu yolun tahsis edilmesinden, Mehmet Aldemir taşıyıcı olunan İzmir Lıman şirketi memurlarına hâlâ tazminat verilmemesinden ve Abidin Daver de lıman reisliklerinde denizcilere yerine bu işle alakalı bulunmayan sivillerin getirilmesinden bahsetmişlerdir.

Münakalât Vekili Fahri Engin söz alarak bu meseleler etrafında ezümler şunları söyledi:

«Bütçe üzerinde umumî görüşme yapılırken söz alan Berç Türker, İskenderun limanı hakkında bazı mütâlaalarda bulunmuştur. İzahat veriyim. Son zamanlarda kara ve deniz nakliyatı çok artmıştır. Gerek Millî Müdafaa Vekâletinin gerek İktisat ve Ticaret Vekâletlerinin gerek memleket ihtiyaçlarının sekteye uğratılmadan yurda getirilmesine azami çalışılmaktadır. Halbuki harp dolayısıyla Avrupa ile muvasalatı kesilmiş, ithal işlerini İskenderun ve Mersin yoluyla yapmamız lâzım gelmiştir. Bunun için de bir nakil plânı hazırlanmış bulunmaktadır. Bu plân mucibince de hareket etmekteyiz. Diğer taraftan 56 - 57 tane gemi ve şilebi de tamire başladık. Bunlar yakında hizmete gireceklerdir. Bir takım (Devamı: Sa. 4, Sü. 1 de) «X»

BAŞVEKİLİN BEYANATI

Ankara, 27 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canitez'in reisliğinde ak ettiği iki celsede, 1942 mali yılı muvazenei umumiyeye kanun lâihâsının müzakeresine devam ederek Münakalât, Ticaret, Ziraat ve Millî Müdafaa Vekâletleri bütçelerini kabul etmiş ve müteakiben Maliye Vekili Fuat Ağralı'nın teklifi üzerine şeker ve glukoz'dan alınan istihlak vergisinin artırılmasına ve fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam lirasına dair olan kanun lâihâlarını ve müteakiben 1942 mali yılı muvazenei umumiyeye kanununun varidat fasılları ile heyeti umumiyesini 322 rey ile mevcudan ittifakla kabul etmiştir.

Bu neticenin riyaset makamına bildirilmesi üzerine Başvekil Dr. Refik Saydam kürşüye gelecek şu beyanatta bulunmuştur:

Arkadaşlarım, 1942 senesi bütçesini lütfen kabul buyurmak suretiyle hükümetimize karşı göstermiş olduğunuz itimattan dolayı gerek kendi namusuna, gerek arkadaşlarıma (Devamı: Sa. 3 Sü. 5 te) «X»

Nehru, Candi ile görüşüyor

Hind kongresi lideri, Gandiyi iknaa çalışıyor

Yeni Delhi, 27 (A.A.) — Hind kongresi lideri Nehru şimdi Wardha'da bulunmaktadır. Nehru, burada kongrenin müstakbel siyaseti hakkında Gandi ile görüşmeler yapmaktadır. Nehru'nun, yeni bir siyasi kararlılık çıkarması için Gandiyi iknaa çalıştığı sanılıyor.

Lüks eşya satılmıyacak

Yeni kurulacak perakendeci tüccarlar birliği bu gibi malları piyasadan kaldıracak

Ankara, 27 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti, milli koruma kanununa istinaden, perakendeci tacirleri bir birlik etrafında toplayacak bir statü hazırlamıştır. Yakında Vekiller Heyetinin tasdikına iletilecek olan bu statüye nazaran Ticaret Vekâleti, birliğin istigali mevzuuna girecek maddelerin nevi ve cinsini tesbit, tahdit ve tevsi edilecektir. Birlik dışında kalan tüccarlar, birlik mevzuuna dahil madde ve maddelerin ticaret ve imalatını yapamayacaklardır.

Libyada taarruza geçen Alman ordu ları kumandanı General Rommel

Libyada Almanlar taarruza geçti

Harekâtın gittikçe kızıştığı haber veriliyor

50-60 derece sıcak altında doğuşuluyor

Ankara, 27 (Radyo Gazetesi) — Londra'ya göre Libyada geçen aydan beri devam etmekte olan sükkün nihayet dün sabah Almanların mühim miktarda tank taarruzu ile nihayet 60 kilometre cübunda İngiliz tanklarla temasa gelmiştir. İngiliz hava kuvvetleri faaliyet göstermiştir. Harekâtın gittikçe kızıştığı haber veriliyor, fakat sıcaklığın Libyada 50 - 60 derecede bulunmasından Almanlar için mahdud bir sahayı aşamayacakları bugün için kuvvetle muhtemeldir.

Kahire, 27 (A.A.) — Ortaşark İngiliz kuvvetleri umumî karar-gâhının hususî tebliği:

Dün gece büyük bir düşman zırhlı teşkilî batıdan cenuba doğru ve bu hat etrafındaki mevzilerimiz istikametinde ilerlemiştir. Düşman kuvveti bu sabah erkenden zırhlı kuvvetlerimiz arasında çarpışmalar başlamıştır. Savaş hakkında şimdiye kadar hiçbir tafsilât alınmamıştır.

Faşist partisi temizleniyor

Londra, 27 (A.A.) — Reuter: Faşist partisinde yeni tasfiyeye başlanacaktır. Mussolini'nin başkanlığında yapılan içtimada parti konseyi azası partiyi mensup olmak sefine herhangi sebeple olursa olsun lıyakat göstermeyenlerin uzaklaştırılması için parti âzasının sıkı bir elemenden geçirilmesini istemiştir.

Sovyet harp tebliği

Sovyetler Izyumda bir delik açtılar

Alman baskısının ana çıkıntısı kesildi

Izyumda Alman karşı hücumu durduruldu

Harkofta 3 gün içinde 15000 Alman öldü

Stokholm, 27 (A.A.) — Buraya gelen Rus haberlerine göre, Sovyet kuvvetleri Izyum - Barvenkovo cephesinde Alman çıkıntısının yanında bir delik açmağa muvaffak olmuşlardır. Rus kuvvetlerinin bu suretle Alman baskısının ana çıkıntısını kestikleri söylenmektedir.

Londra, 27 (A.A.) — Harkof cephesinde Almanlar tank faaliyetini (Devamı: Sa. 3; Sü. 2 de) W

Bulgaristanda muhalefet başladı

Sırp larla mücadele etmek istemiyen 300 subay hapse atıldı

SOFYADAKİ İNGİLİZ VE YUGOSLAV BASIN ATASELERİ İDAMA MAHKÛM OLDU

Ankara, 27 (Radyo Gazetesi) — Londra radyosunun bulgarca yaptığı negriyatta bildirildiğine göre Sırp cetelleriyle mücadele etmek istemiyen 300 Bulgar subayı hapse atılmıştır. Sırp kardeş addeden bu subayların hareketi Sılav âleminde memnuniyet uyandırmıştır.

İdam kararları

Ankara, 27 (A.A.) — Bulgar tebaasından Dimitroff, Sofyadaki İngiliz elçiliği basını atasesi Norman Davy, Yugoslav elçiliği basını atasesi Petrovitch ile Yugoslav tebaasından diğer üç kişi ve beş Bulgar hakkında casusluk etmek ve suikastler hazırlamaktan dolayı verilen idam hükümlerini Bulgar temyiz mahkemesi tasdik etmiştir.

Pragda mühim bir suikast

Çek umumî valisi Heydrich yaralandı

Suikast faili kaçtı

Faili yakalatana 10 milyon kron mükâfat verilecek

Prag, 27 (A.A.) — Negredilen bir tebliğden anlaşıldığına göre, bugün Alman himaye idaresi şef muavini Heydrich'e karşı bir suikast yapılmıştır. Suikast failini tutturmağa yardım edecek olanlara 10 milyon kron mükâfat verilecektir. D.N.B. ajansı umumî valî muavini M. Heydrich'in yaralandığını, fakat ölüm tehlikesi olmadığn öğrenmektedir.

Prag'da örfi idare

Ankara, 27 (Radyo Gazetesi) — Çek umumî valisi Heydrich'e karşı yapılan suikast üzerine saat 21 den sabah 6 ya kadar sivil halkın sokağa çıkması yasak edilmiş ve umumî yerler kapatılmıştır. Sokakta dur emrine itaat etmeyenler derhal vurulacaktır.

Prag, 27 (A.A.) — Prag radyosu (Devamı: Sa. 3; Sü. 3 de) «=»

Alman harp tebliği

Bir Sovyet generali intihar etti

Kuşatılan Sovyet orduları imha ediliyor

Sovyetlerin yarma hareketleri kırılıyor

Berlin, 27 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Harkof cübunda kuşatılan Sovyet ordularının yok edilmesi işi hızla terakkiler kaydetmektedir. Kuşatma hatlarımızı delmek için düşman tarafından yapılan beyhude teşebbüsler şimdiye kadar şiddetle mücadele eden bütün mukavemetini kırmıştır.

Parçalanmış düşman teşkili arasında karmakarışık bir durum hüküm sürmektedir. Fevkalâde bir cephe içinde alınan düşman birlikleri küçük daireler halinde kuşatılmış ve ayrı ayrı parçalara ifraz edilmiştir.

Ellî yedinci Sovyet ordusu komutanı General Potilov ve kurmay başkanı esir edildiler ve kurmay intihar etmişlerdir.

Doğu cephesinin merkez ve şimal kesimlerinde kuvvetlerimiz tarafından yapılan taarruz teşebbüsleri muvaffakiyetle devam etmiştir.

Uzakşark harbi

Japonlar, Çin'de dalgâ halinde hücum geçtiller

Çinliler Japon hücumlarını akamete uğrattıyorlar

Cungking, 27 (A.A.) — Çin'in şarkında bulunan Çin ordusu bugün 100,000 Japon tarafından Ceking eyaletinin merkezinde olan Kinhu'ya kadar kendilerine bir yol açmak için yaptıkları yeni bir teşebbüsü akamete uğratmıştır. Bugünkü çarşamba bu bölgede muharebe devam etmekteydi.

Dalgâlar halinde taarruz eden Japonların ağır kayıplara uğradığını (Devamı: Sa. 3; Sü. 5 de) «X»

SPOR

Admira maçları üzerinde düşünce

Bu maçlarda klüpçülük hisleriyle hareket etmemek lâzımdır

Almanların kıymetli oyuncusu Urban'ın güzel bir işi

Bugüne kadar futbol meraklılarının seyretnemeye imkânı bulamadıkları maçların yapılacağı günler yaklaşıyor.

Hiç şüphe yok ki İstanbul futbol meraklıları, Almanyanın en büyük oyuncularını arasında bulunduran Admira kadar kuvvetli bir takım görmemişlerdir.

Admirayı tanıyoruz. Fakat bu Admira o Admira değil, bu defa bir Alman muhtelitli halinde İstanbul'a geliyor.

Slavyaların, İspartaların İstanbul'a geldikleri o günler hatırlardır. O maçlar memleket futbolu için bir dönüm noktası olmuş, futbolun tekniği ondan sonra futbolumuza girmiştir.

Bir hatıra olan o günlerden sonra hakiki futbolu ancak bu Alman takımında belki seyredeceğiz.

Slavyada, İspartada Şapelleri, Çapekleri, Kadaları, Kolenatileri seyretilmiş. Bu oyuncular zamanın dünya futbolunda asları idi. Bu maçlarda da bugünün asları, Urban'ları, Gache'leri, Hanrei'leri seyredeceğiz.

Alman takımı memleketimizde yapacağı maçlara o kadar büyük bir ehemmiyet vermektedir ki, beklenen oyunu gösterememek, halkın futbol zevkini tatmin edememek korkusuyla olacak, iyice dinlenmek imkânını elde etmek için, yorgun bir halde sahaya çıkmamak düşüncesiyle programında tedihi yapılmış ve ilk karşılaşmalarını cumartesi oynayacağı halde tedihi etmiştir.

Tedil edilen programa göre, Admira ilk maçını pazar günü Galatasarayla oynayacak, çarşamba günü de Fenerbahçe ile karşılaşacaktır. Ve İstanbul yapacağı bu iki maçtan sonra da Ankara'ya gidecektir.

Dün misafirlerimizin çok kuvvetli bir halde geldiklerini kay-

Şehir Haberleri

Hamlet dâvasına dün bakıldı

Müddeiumumî suçluların beraatini istedi

Hamlet piyesinin tenkidinden doğan davaya dün de aslıye birinci ceza da devam olmuştur. Evvelce Muhsin Ertugrul'un davasında vukuf ehli olarak seçilen profesör Sıddık Sami, Ahmet Hamdi Taşpınar ve Bühranettin Battımanın bu defa da Talât Artemel hakkında Peyami Safanın yazdığı makalenin tenkiti mî, tahkir mî olduğu hakkındaki kanatları soruldu.

Sıddık Sami şunları söyledi: — Bu yazı heyet-i umumiyesi itibarile tenkit mahiyetindedir. Fakat bazı cümleler tenkidin burdunu aşarak hakaret mahiyetini almaktadır. Fakat bunun bir kasidâ yazılıp yazılmadığını ben tayin edemem. Bu, mahkemeye ait bir iştir» demiştir.

Bunun üzerine Peyami Safa ayağa kalkarak şöyle söylemiştir: — Bir şahsın hususi hayatına hücum edilirse bir hakarettir. Fakat umumî hayatına dokunulursa, bu tenkit olur» demiş ve bu suretle hakaret ettiği hakkındaki isnadi reddetmiştir.

Bundan sonra kanaati sorulan Ahmet Hamdi Taşpınar şunları söylemiştir:

— Yazı, bir tenkit makalesinin bütün haysiyetini halzır» demiş, Bühranettin Battımana sorulmuş, o da şöyle demiştir: — Bu yazı, ağır, çetin ve sert olmakla beraber bir tenkit yazısıdır».

Vukuf ehlinin bu mütalâalarından sonra Talât Artemelin avukatı İhsan Mukbil Ben, müekkil hakkında yazılan yazının ehliyetini bu tarafaından tekrar teklifini iletmişse de bu talebi reddedilmiştir.

Bundan sonra söz alan Müddeiumumî Orhan Köni, bütün suçluların beraatini istemiştir. Diğerlerinin yazılı müdafaaalarından veremeleri için duruşma, 3 haziran saat 14 e bırakılmıştır.

Hububat ekimi bu sene fazla

Hububat ve yağlı tohumların, geçen yıl mahsulünün doğun fiyatlarla satılması olmasından köylü bu yıl bu malın ekimine ehemmiyet vermiştir.

Yeni mahsul son günlerde bereketli yağmurdan oldugundan gerek hububat, gerek yağlı tohumların geçen senelere nazaran fazla olacağı alâkadarlara gelen haberlerden anlaşılmaktadır.

Cam ve şişe fabrikası tevisi ediliyor

İktisat Vekâleti, Paşabahçedeki şişe fabrikasının, memleket ihtiyacını karşılayabilecek bir hale getirmesi için fabrikayı bir kısım ilâveler yapılmış kararını vermiş ve bu hususta alâkâtları hareketle geçirmiştir. Öğrendiğimize göre, şişe fabrikası müdürü Ethem Eldem Almanya'daki züccacıye fabrikaları ile temaslarda bulunmak üzere dün şehrimizden ayrılmıştır. Müdür, bir ay kadar sürecek olan bu seyahatinden fabrikaya ilâve edilecek yeni te-âsati tesbit edecektir.

Kemal Onan (Con)

Nahiyelerde birlikler kuruluyor

Bütün nahiyelerdeki Dağıtım Birliklerinin seçimi sona ermiştir. Ayrıca 36 nahiyede bakkallar, kasaplar ve fırıncılar birlikleri teşekkül etmiştir.

DAILY DAILY

Amerikada harp kazancı vergisi

Bugünlerde memleketimizde zihinleri en çok işgal eden meselelerden biri harp kazancı vergisidir. Amerika Kongresi de tam bugünlerde bu işle meşgul olmuş ve hükümetin verdiği lâihayı, taidil edilmiş bir şekilde kongre bütece önüne sunmuş ve kabul etmiştir.

Harp şartlarına göre taidil edilen kazancı vergisinin en dikakte lâyük tarafı bekârla evli arasında fark göstermektedir.

Yeni lâihaya vergiye tâbi asgari kazancı bekârlar için haftada on dolar, evliler için haftada 24 dolar diye kabul etmiştir. Küçük gelir sahiplerinin ödediği vergi yüzde altıdan ibarettir. Senede iki bin dolara kadar gelirler için bekârlar % 12, evliler bunun yarısını öderler. Senede sekiz bin dolardan fazla gelirlerde herkes için vergi nispeti yüzde yirmi, elli bin dolarda % 30, daha yüksek gelirlerde elli binin yüzde ellisi, daha fazlasının % 86,15 idi.

SERÇE

SÖNMIYEN ATEŞ

Tefrika No. 68

Yazan : İsmet ZİYA

Tekrar haslatın odasına döndüm. Rem ziye Hanım, odayı toplamakla meşgul gördüm. Halama baktım. Zayıf vücudu muayeneden hırpalanmış olacık ki bi-tap bir halde yatıyordu. Gözleri kapalı, çehresi mustarıptı...

Doktorun tavsiye ettiği gibi, gece yataken ketentohumu lâpası hazırladık. Halamın arkasına koyduk. Hastayı yalnız bırakmamak için nöbetle uyumaya karar verdik. Artık, hiç birşey düşünmüyordum. Bütün endişemi, halamın hastalığı teşkil ediyordu. Sabaha kadar nöbetle hastanın başını bekledik. Zavallı hasta, öksürmekten ve kay etmekten çok hırpalanmıştı. Ateşinin yüksek olmasına rağmen çehresinde göze çarpanak dercede üzgün bir sarılık vardı. Vakit vakit inliyor ve yüzünü buruşturuyordu. Sabahleyin erkenden tekrar doktor geldi. Hastayı ciddi bir surette muayeneden geçirdi. Bu sefer de hastanın arkasından can aldı. Odadan çıkarken beni bir göz işaretiyle dışarı çağırdı.

Doktoru takip ettim. Sofada bana: — Hastanın vaziyetini beğenmiyorum. Eğer arzu ederseniz (timat ettiğim arkadaşlarımdan iki doktor daha getireyim, bir (konsültasyon) yapalım, dedi. Doktora gözyaşları içinde cevap verdim: — Halamı kurtarmak için ne lâzımsa yapalım doktor bey?.. Çünkü, yaşadığım hayat içinde ondan başka güvenccek kimsen yok, dedim.

Sözlerim doktora pek tesir etmiş olacık ki, onun da gözleri yaşardı. Beni teselli edecek bir iki söz daha söyledi. Ve akşam vizitesinde iki arkadaşla beraber geleceğini de ilâve ettikten sonra çıkıp gitti.

Doktorun ifadesine bakılırsa halamın başından kolay kolay ayrılmak mümkün olmayacak. Bahusus böyle tehlikeli bir hastalıkta onu yalnız bırakmak çok büyük insaniyetsizlik olur. Fakat ev vaziyetini ne yapmalı? Eyaamlı beraber Fatoşu alıp gelsem, halam derhal şüphe-

ASKER GÖZÜYLE

Doğu cephesinde değişen durum

Doneç havzasında taarruz maksadile o kadar iyi hazırlanmış ileri sürülen Alman ordusu, Harkof cephesindeki Rus taarruzunu iki hafta kadar süren çetin savaşlardan sonra

durdurdu. Fakat bu durdurmanın devamlı ve kat'i olduğunu iddia etmeye sebep yoktur. Bundan başka Alman ordusu, 4 - 5 gündür karşılık taarruzu yaptığı halde, muharebe hâlâ Harkof - İzyum hattında 150 kilometre uzunluğunda ve ni-

Talebe Yurdu Müdürü mahkûm oldu

Birkaç ay evvel Beyazıt'taki Halk Partisi Erkek Talebe Yurdunda oturan Hukuk talebelerinden Kemal Kaya, Tarık Aktis ve Yüksek Ticaret Mektebi talebelerinden Hasan Tahsin Uğur adında üç genç, Yurda çalışan eşyaları için Sultanahmet birinci suh hukuk mahkemesine müracaat ederek, yurdu müdürü Lütüfi Tuğtekin aleyhine bir tazminat davası açmışlardır.

Evvelki gün yapılan muhakeme neticesinde yurt müdürünün elbiselerinin muhafazası için کافی miktarda dolap verilmemiş olması, yatakhanelerin gayrimüayyen saatlerde açılmış bulunması, yatakhaneleri yemek servisinde kullanarak yatakhanelerin boş bırakılmasına sebebiyet verilmesi yüzünden yurt müdürü, Kemal Kaya'nın çalınan elbiselerine mukabil 50 lira, Tarık Aktis'in palatosuna mukabil de 30 lira dömeğe mahkûm edilmiştir.

Diğer taraftan yurda tekrar girebilmek için davasından vazgeçen Hasan Tahsin Uğurun mahkemesinin sonuktuna karar verilmiştir.

Şişli Halkevi binasında karne hırsızlığı

Şişli Halkevi odacı Niyazi, aynı binada bulunan laşe bürosunun odasına anahatı uydurarak etmek karnesi çalmaktan suçlu olarak Milli Koruma mahkemesine verilmiştir.

Dün 2 numaralı Milli Koruma mahkemesinde bu davanın duruşması yapılmıştır. Mahkeme, suçlunun cebinde bulunan anahatları ilâve odasını açan anahat olup olmadığını yerinde tahkik etmek üzere hakim muavini Atif memur etmiştir. Tahkikatın neticesini beklemek üzere mahkeme başka güne bırakılmıştır.

Romanyadan 200 bandaj geliyor

Tramvay idaresi malzemesizlik yüzünden 90 arabayı yeniden seferden çekmek mecburiyetinde kalmıştır.

İdare malzeme ihtiyacını temin için her türlü çareye başvurmuştur. Bu kere 200 bandaj getirmek üzere Romanya'ya tekrar bir memur göndermiştir. Umum Müdür Hukî Erem de Vekâletle temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya gitmiştir.

Eğlence yerleri teftiş ediliyor

Belediye müfettişleri eğlence yerlerinin kontroluna başlamıştır.

Eğlence yerleri gerek tarife ve gerekse temizlik bakımından sıkı bir kontrola tâbi tutulmaktadır. Belediye tıslatınamemesi aykırı hareket edenler hakkında derhal cezaî kararlar verilecektir.

lenecek... Vaziyeti olduğu gibi muhafaza etsem, Nihada karşı küçük düşeceğim... Perişan kâlamın içinden birbirine uymayan bir çok düşünceler ve fikirler geçiyordu. Nihayet eve gitmeye karar verdim. Hem Fatoşu görecektim. Hem de kâlibi çağırarak son vaziyeti anlayacaktım. Aynı zamanda üstat gelirse onunla da konuşacaktım. Fikrimi, Remziye Hanıma söyledim. O da muvafık buldu. Derhal hazırlandım ve yola çıktım. Eve yaklaştığım zaman Nihatla karşılaşsam ne yapacağımı düşünüyordum. Kapiyi tere-dütle kaldım. Yumak kokumu almış olacık ki, havliyerek, bağırarak kapiya doğru koşmaya başladım. Yumşuğun bu telâşında sebepsiz olamayacağı anlaşılan Fatoş ta kapiya koşmuştu. Beni sevenlerle karşılaşmam çok heyecanlı oldu. Fatoş, kirk yıldır beni görmemiş gibi boynuma sarılıyordu. Yumak ayaklarımda altında yuvarlanıyordu. Bu sarılma ve yuvarlanmalar arasında salona kadar geldik. Kapidin içeri girer girmez gözüm pıyanoya ilitti. Derhal üstatı hatırladım. Bihassa onunla karşılaşmıştım son gün...

Fatoşa sordum: — Ben yokken üstat geldi mi Fatoş? — Gelmedi küçük hanım. Gelecek miydi?

— Bugün için geleceğini söylemişti. Saat dördü geçiyor. Şimdiye kadar gelmesi lâzımdı, dedim. Sonra aklıma, Maz-

Rus hatlarına giren Alman kuvvetleri, Rus ihtiyatlarının yan taarruzlarla geri atılıyor. De- rünlüğüne kademîleşmesini iyi öğrenmiş olan Ruslar, artık yıldırım taarruzunu karşılamaktan ürkmüyorlar.

Almanlar, Alman mukabil taarruzunun kusatma şek- lünde inkişaf ettiğini ve içlerinde önemli zırhlı birlikler bulunan 3 Rus ordusunun sarıldığını ve bunların çemberi delme teşeb- büslerinin neticesiz kaldığını söylüyorlarsa da, niçin hâlâ Harkof - İzyum hattında döğüşük- lerine, niçin Doneç nehrini ge- çip geri kalan Rus kuvvetlerini takibe koyulmadıklarına ve ni- çin bu muvaffakiyetli büyüme- için Stalino'dan Vorosilograd istikametinde ikinci ve stratejik bir yarma - kusatma taarruzuna girişmediklerine bir türlü akıl ermiyor.

Acaba bütün bu vaziyetin böy- le olmasına sebep nedir? Bizce bunu uzunboyu incelemeğe lü- zümü yoktur. Şu birkaç kelime ile aydınlatmak mümkündür:

Almanlar 1939 da başladıkları harple yeni teknik muharebe şartları çıkardılar. Bu muhare- be şartları, hava kuvvetleriyle zırhlı birliklerin işbirliği yapar- rak seri taarruz yapmalarından doğdu. Almanlar geçen yaz Rus- ya harbine gelinceye kadar, kar- şılarına bol miktarda hava kuv- vetlerine ve zırhlı birliklere mal- lik ordular ve bunlarla harbet- menin sırlarına vâkıf kumandan- lar ve birlikler bulmadılar. Bu vaziyet ağıt yukarı geçen son- bahar sonuna kadar devam etti.

Fakat bu sene vaziyet de- ğişt. Yeni harp tekniği artık yalnız Alman ordusunun iniharı altından çıkmış gibi gö- rünüyor. Rus ordusu da yeni teknik icapları uyamak istidadi- nı gösterebiliyor. Bu sebeple artık muharebe, yalnız bir tara- fın yeni teknik şartları kullan- ması şeklinde belirmiyor; bun- ları iki taraf da karşıkkıt kulla- nıyor. İşte bizce meselelin can- glacak yer bu noktadır.

Çala Kalem

Medrese ağzı

Taşınmaz bir malın satış şart- larını bildiren bir hânda gö- zümle ilitti: «... Maa oda ve deka- kin...»

Aman Allah, bu ne bayat bir med- rese ağzıdır! «maa» nm türkçede istediğimiz kadar karşılığı vardır: «ti; ile; beraber; birlikte...»

«Dekakin» demek güc bir şey değildir. Niçin biraz himmet etmiyoruz?..

NE BEKLİYORLAR?

Bir İsviçre gazetesinin Peşte mu- habirine göre Macar ordusu geçen yıldakinden çok daha esaslı hazırlıklar yapmış. Bir Macar muhabiri- ne göre de Rumenter her an için Macarları karşı hareket serbestisi- ne sahipmişler.

— Unun var mı?
— Var.
— Şekerin var mı?
— Var.
— Yağın var mı?
— Var.
— Pekî, niçin helva yapıp da ye- miyorsunuz?

Bunun gibi hazırlık var mı, var; hareket serbestisi var mı, var. Pekî, ne bekliyorlar?

OLDU MU BU?

Dünya çay istilasının hemen he- men tamamını Amerika, İngiltere ve cenubi Afrika birliği satın almış. Bunlardan başkaları artık çay gö- remeyecekleri için paçaları da sıva- yamıyacaktı.

Tâlisert

Günden Güne

Zavallı daniskalar!...

D ilimizde bir «daniska» keti- mesi vardır: «Bir şeyin dan- iskası» deriz. Bu daniska kelimesi nereden gelir ve dilimize nasıl gir- miştir. Bir arkadaşın anlattığına bakılırsa daniska, bilmen hangi dille, belki de Danimarka dilinde «Danimarka» demektir. Danimar- ka inekleri dünyanın en iyi süt ve- ren inekleri olduğundan «daniska» inekçi sözü dilimize doğrudan doğ- ruya değil de, bir çok dillerde inek- çin mecazi mânası aşıfte olduğu için, «daniska aşıfte» ve «aşıftanın daniskası» olarak geçmiştir. Daha sonraları bu daniska tabiri daha fazla bir şeyin en kötüünü göster- mekte kullanılmaya başlanmıştır: «Hilebazın daniskası», «chaylazın daniskası» gibi...

Doğru veya İğri, bunu böylece kaydettiler sonra gelelim danis- ka ineklere:

Danimarkada ziraat ve hayvan yetiştirme işi iyice ilerlemiştir, daha doğrusu harpen önce böyle idi. Danimarkanın ekilebilir top- raklarında yüzde sekseninde yula- f, arpa, çavdar, yüzde yirmisinde buğ- day, patates, pancar yetiştirilirdi. Ziraatın büyük kısmı hayvan yemleri olan Danimarkada hayvan yetiştirme işine pek önem veril- mişti ve dedigim gibi daniska inek- ler dünyanın en iyi ve en bol süt veren inekleri arasında sayılır. Bu yüzden de sütçülük, tereyağ- lık, peynircilik Danimarkanın en başlı ve hatâ mîlli endüstrisi ol- muştur.

Bir ajans telgrafından öğrenilyo- ruz ki Danimarka hayvanları yem- sizlikten toprak, kum yiyor ve bu yüzden ölüyorlarmış. Hatâ ölen hayvanların midelerinde kilolarca toprak ve kum bulunuyormuş. Bu ölen hayvanlar arasında şüphesiz çokluk daniska inekleridir.

Ziraatî yem, endüstrisi süt olan bir memlekette bu ne acınacak haldir!

Zavallı Daniskalar!... Daha doğ- rusu Daniskaların verdiği nimet- leri kurutmakta olan zavallı in- sanlar!...

KÖR KADI

Seyyar köy kursları açılıyor

Maarif Vekâleti, bu yıl içinde yurdun muhtelif bölgelerinde ve köy- lerde çalıştırılmak üzere seyyar ka- dın köy kursları açmak kararını ver- miş ve faaliyete de geçmiştir. Bu kursların nelerede açılacağı ve hal- kımıza hangi sahalarda faydalı ola- cağı bugünlerde belli olacaktır.

DOĞUM

Gazetemiz müretteplerinden arka- daşımız Sabri Ocacının evvelki gece bir oğlu dünyaya gelmiş ve çocuğa Arsan adı verilmiştir.

Arkadaşımızı tebrik eder, yavru- nun uzun ömürlü olmasını dileriz.

TAKVİM

28 MAYIS 1942		
PERŞEMBE		
AY 5 — Gün 148 — HIZIR 23		
RUMİ 1358 — MAYIS 15		
HICRİ 1361 — Cemazıyelevvel 12		
VAKİT	ZEVVALİ	İZANİ
GÜNES	5,33	9,02
ÖĞLE	13,11	4,40
İKİNDİ	17,10	8,38
AKŞAM	20,32	12,00
YATSI	22,28	1,57
İMSAK	3,20	6,49

EVKÖŞESİ

Potates oturtması

D ün sebzecinin önünden ge- çerken görüme ilşen sarı patatesler bana potates oturtmanın hatırlattı. Trillerinden iki kilo aldım. Kabuklarını soydum, içlerini biraz oydum. Gentilmiş sovan ile beraber hafifce karıştırdım kıyma ile ayık- ları doldurdum. Bunları bir tepsiye koydum. Bir kepeğe yağlı et suyunu patateslerin üzerinde gezdirerek tep- siyi fırına sürdüm. Pişinceye yakın iki yemek kaşığı taze tereyağı ve dört yemek kaşığı et suyunu biraz yonibahar serper ekli yonurta su- rısı ile birlikte gartım. İyice köpü- rünce patateslerin üzerine daktım. On dakika sonra üzerleri nar gibi kızaran patatesleri sofraya koydum. Biz de çocuklar da kapıya kapıya yedik. Buna bir de taze kayısı kom- postosu ilâve ederek küçükleri so- vindirdik.

EV KADINI

TELEFON TELGRAF HABERLERİ

Askerî durum

Yazan: İhsan BORAN

Doğu cephesinde:

Harp tarihi kitaplarında «Harp talii» diye bir söz vardır. Askerî felsefe kumandanların bir «Harp talii» olduğundan bahseder ve askerler buna inanırlar.

Doneç'de Mareşal Timoçenko ile Mareşal Fon Bock tekrar karşılaştılar. Tekrar diyorlar; çünkü geçen sene bu iki kumandan merkez cephesinde karşı karşıya bulundular ve «Harp talii» lerini denediler. Bu karşılaşma aylarca devam etti ve Mareşal Budeniy ordularını Dniyepir boyunca büyük mağlubiyete uğratması ile sona erdi. Mareşal Timoçenko, Doneç'de Alman hücumu ve takip hareketini durdurmak için merkez cephesinden ayrılıp, Doneç havzasında kumandan olmuştur.

Şimdi Mareşal Fon Bock da Doneç'de kumandandır. İki rakip kumandan, büyük kuvvetlerle muharebeye tutuştu. Bu sefer harp talii lerini Doneç havzasında deniyorlar. Bakalım zafer perisi hangisine gölünse-yecek?

Londraya göre, Almanlar Harkof cennubunda çıkışta teşkil eden Rus hatlarında bir rahne açmışlardır. Anladığımız göre, bu rahne galiba cennupta Bravenkovo - Izyum'da değil şimalde Harkof tarafına düşen cepheye açılmıştır. İhtimal Mareşal Timoçenko böyle bir gedik açmasını dolayısıyla Harkof istikametinde tekrar mukabil taarruzu geçmiştir. Almanlar, Izyumda, yani muharebeye en can alacak noktada Doneç nehri ni geçtiklerini ve Harkof cennubundaki Rus çıkışını Doneç nehri yanında kuşatıklarını hâla bildirmemişlerdir.

Cenub tabiatımıza göre, Harkof cennubundaki Rus çıkışını stratejik sahada ancak Doneç nehri yanında birleşecek iki taarruz kolle kuşatılabilir. Bunun için de bu iki kolun şimalden Harkof doğusunda ve cennupta Izyumda Doneç nehrini şarka geçmeleri, bundan sonra da doğudan gelecek Rus ihtiyatlarını tutarak şimal ve cennup çarkıtaçları lazımdır.

Eğer Almanlar Doneç nehrini şarka geçmeden Rus çıkışını kuşatırsalar, 3 Rus ordusunun çember içine alınmasına ihtimal verilemez. Şimdiye kadar Almanların Doneç nehrini geçtiklerini dair tebliğlerde bir tek haber bile görmediğimiz için, 3 Rus ordusunun Doneç garbında, Harkof doğusu ile Izyum arasında tekml kuvvetlerle sıkıştırıldığına ihtimal veremiyoruz. Muharebe Harkof - Izyum arasında Doneç nehrinin garbında değil garbında oluyor. Bu Rusların henüz bozmadıklarını göstermektedir.

Lüks eşya satılmayacak

(Baş 1 incede) ==

Birlik, milli koruma kanununun hükümlerini tatbik ve memleket ihtiyaclarını temin, iç piyasaların tamamlanmasında Ticaret Vekâletince verilecek emirlere uyarak;

A — Satışa çıkarılacak malların miktar, eins, fat, kalite vesaire bakımından halk ihtiyaclarını karşılayacak bir halde olması,

B — Bu malların mutavassıta lüzum kalmaksızın doğrudan doğruya halkın eline geçmesini temin etmek,

C — Tevzi tabi tutulan maddelerin bir elden alım satım ve tevzini yapmak için satış veya tevzi bürosu açmak,

D — Haricden getirilecek veya yerli fabrikalarda yapılacak maddelerin halkın en çok işine yarayan şeylere inhisar ettirilmesini temin etmek ve işe yarayan lüks ve fantazi eşyanın revaçtan kalkmasını hususunda vazife almak.

Birliğe aza olacak tacirler beherhal Ticaret Odasına kayıtlı olacaklar ve birliğe istisnai mevzuuna dahil maddelerin satışı yapan bir şahısthaneye sahip buluncaldır.

Günün... Haftanın en büyük muvaffakiyeti

Bugün **LALE** nin eşsiz programıdır.

Matinelerden itibaren: Görülmemiş 2 Büyük Film birden
1 — Dünyanın en güzel sesli tenoru
GIUSEPPE LUGO'nun
Musiki dünyasını yerinden oynatan son zaferi
2 — **MARGERIT LINDSAY, HUMPHREY BOGGART, DONALD WOODS**
gibi 3 büyük yıldızın yarattığı bir harika

SEV BENİ DEHŞET ADASI

Bu Müslüman kudreti, heyecanı azameti... Aştın güzelliğiyle süslenen en güzel bir Programdır.

Hususî sermayeler Devlet sermayesile işbirliği yapıyor

Zahire ve bakliyat tüccarları bugün işe müsteşarlığında toplanıyorlar

Ankara, 27 (Telefonla) — İşe Müsteşarlığı memleketin zahire ve bakliyat tüccarlarını Ankara'ya çağırıştır. Yarın Müsteşarlık mütehassısları birlikte bir toplantı yapılacaktır. Bu toplantıda hükümetin almış olduğu son kararlar dolayısıyla muattal bir halde kalmış olan hususî sermayenin devlet sermayesi yanında yer alması esasî temin olunacaktır.

Tüccarlarımızla işe Müsteşarlığı ve Toprak Mahsulleri Ofisinin ne şekilde bir işbirliği yapacakları kararlaştırılacak ve eskiden olduğu gibi zahire ve bakliyat tüccarlarımız doğrudan doğruya köylü ile temas ederek satın alacakları hernevi mahsulü Ofise veya Müsteşarlığın göstereceği resmi bir yere devredileceklerdir.

Bir kısım paçavraların ihracına müsaade edildi

Ankara, 27 (Telefonla) — Dö-kuma sanayimizin ham madde bakımından muhtaç olduğu yün-10 paçavraların ihracına müsaade olunmadığı malumdur.

Fakat elde mevcut paçavralar gittikçe çoğalmaktadır ve bunlardan bir kısmının da fabrikaları-

mızda kullanılmasına lüzum kalmadığı için aşağıda cinsleri ve İstanbul fiyatları yazılı paçavraların ihracına müsaade olunmuştur.

Beyaz çorap 80. pala 80, renkli çorap 42, eski şal 62, eski halı 62, perput 68, eski yün 56, gulaki 56.

Sovyet harp tebliği

(Baş 1 incede) W

etlerine almış bulunmaktadırlar. Rus cephesinde bir gedik açmaya muvaffak olan Almanlar dedikleri gibi Rus kuvvetlerini çember içine almış değillerdir. Harkof kesiminde Ruslar, mevzilerini sağlamlaştırmaktadırlar. 3 günde Ruslar 15.000 Alman imha etmişlerdir.

Kuybışef, 27 (A.A.) — Harkof muharebesi üçüncü safhasına girmiştir. Sovyet kuvvetlerinin sol cennahı iki hafta zarfında Harkofa doğru muvaffakiyetle ilerledikten, ikinci hafta zarfında Izyum - Barvenkovo bölgesinde Alman karşı hücumunu hususî surette zaptettikten sonra halen her gün artmakta olan Alman taarruzlarına karşı koymaktadırlar. İlk hafta zarfında tank kayıplarını Almanlar muvakkaten yığın halinde tank kullanma tabiiyetini terke mecbur olmuş ise de şimdi Alman cennup üslerinden önemli miktarda gelen tanklar kullanılmaya başlanmıştır. Birçok tanklar siyah boyanmıştır. Almanlar daha başka şekilde tabiiyetlere de kullanmakta ve geçen yaz zarfında tatbik ettikleri sözde psikolojik tedhiş usullerine de Alman piyadeleri Fransa meydan muharebesini hatırlatan şekilde yan yana ve trampete çaralar muharebeye yürünmüşlerdir.

Moekova, 27 (A.A.) — Sovyet gece yarısı tebliğinde yapılan bir ekte başıbozuk Sovyet askerlerinin yardım ettiği bir Sovyet birliği ile e-hemiyetli Alman kuvvetleri arasında cereyan eden iki günlük bir muharebebe üç bin Alman subay ve erinin imha edildiği bildirilmektedir.

Kuvvetli Amerikan hava filoları İngiltereye geldi

Ankara, 27 (Radyo Gazetesi) — Vasingtondan haber verildiğine göre İngiltereye oldukça kuvvetli Amerikan hava filoları gelmiştir. Filo her türlü ihtiyacı olan eşya ile benzini de beraberinde getirmiştir. Umumi kumanda İngilizlerin elinde buluncaktır.

Bir Amerikan heyeti Londrada

Almanlar Norveçte müdafaya hazırlanıyor

Stokholm, 27 (A.A.) — Bütün Norveç kıyı bölgelerinin toplu halde boşaltılması için, istilaya karşı bir ihtiyat tedbiri olarak planlar tanzım edilmekte olduğuy söylenmektedir. Doğu Norveçte geri çekilmeğe ait bütün imkânların tesbiti-ne devam oluncaktadırlar.

Arnavutlukta başkaldırma

Asiler Zira valisi ve komutanını öldürdüler

Zara, 27 (A.A.) — D. N. B.: Zira çevresinde Zira vilayeti ile Hırvatistan hududu arasında asilerle yapılan silahlı bir çarpışmada Zira valisi Veli Orazi ile Karabinyer yzbaşısı ve Zira kesimi komutanı Umberto Bonasino ve birkaç asker makbul düşmüşlerdir. Vali ve Karabinyer subayı polis teşkili tarafından ıgal edilen bir hudut ileri karakolu'nu tefiş için yola çıkışını bulundukları sırada asilerin keşif tüfek, mitralyöz ve el bombası atışlarına maruz kalmışlar ve ölmüşlerdir.

Palamut, yapağı ve tiftik hakkında yeni bir karar

Ankara, 27 (Telefonla) — Ticaret ve Gümrük ve inhisarlar Vekâleti bir istisnal mevsiini içinde Ticaret Vekâleti kontrolörlerine muayene edilip de, müteakip istisnal mevsiminde ihrac olunacak palamut, tiftik ve yapağıların ihrac formaliteleri ikmal edildiği takdirde yeniden muayene ettirilmeleri mecburiyetini kaldırmışlardır.

Uzakşark harbi

(Baş 1 incede) (X)

dıkları resmen bildirilmektedir. 1500 japon mayınlarını patlaması neticesinde ölmüştür. Japonlar Kihwa'ya 3 le 11 kilometre aralığında bulunan mevzilere sadette hücum etmektedirler. Çin sözcüsü Çinlilerin Lailung dağlarında başka bir muharebeye giriştiklerini söylemiştir. Lailung Tengçunka 3 kilometrelik ve Birmayın cennup kısmının şarkına takriben 100 kilometrelik bir mesafede bulunmaktadırlar.

Pragda mühim bir suikast

(Baş 1 incede) (==)

akşam neşriyatında bütün himaye idaresi topraklarında fevkalade şart-hal ilan edildiğini bildirmektedir. Prag radyosu Heydrieh'e tecavüz edenlere yardım edecek olanların aileleriyle birlikte kurşuna dizileceğini ilave etmektedir.

Berlin, 27 (A.A.) — Alman radyosunun bu akşam bildirildiğine göre, Heydrieh'e karşı suikast Prag-Berlin yolu üzerinde Prag banliyösü hududu içinde yapılmıştır. Prag demiryolu minakalati şimdilik durdurulmuştur.

Londra, 27 (A.A.) — Almanlar tarafından kontrol edilen Paris radyosuna göre, Pazartesi günü sokak karşıklarında Fransız gençleri ile polis arasında yaralanmalar olmuş, tevkif edilen 50 genç, hüviyetlerin tesbitinden sonra serbest bırakılmıştır.

Vişi, 27 (A.A.) — Mareşal Pétén, dün, Başvekil Laval ile uzun uzadıya görüşmüştür. Laval, Mareşale, Paris'e yaptığı görüşmeler hakkında izahat vermiştir.

Tecrübe iyi şeydir

(Baş 1 incede) //

bu işe hazır değiliz, ecnebleri çağıralım» dedik. Çağırdık, yaptıkları hatları bize çok pahalıya mal oldu ve işler yavaş yürüdü. Günün birinde bir takım Türk fen adamları ve teşebbüs sahpleri sahne de göründü:

— Biz bu işi daha ucuz ve daha çabuk başarırız.

Diye kendi kendilerine güven gösterdiler. Türk vatani bu atılan ve coşkun çocuklara fırsat verdi. Küçük sermayelerle, fakat büyük azimlerle işe sarıldılar, kuzanmak emellerini; Türklük namına bir eser yaratmak ve yurda hizmet etmek emelini de katıldılar. Alet seçmeği ve kullanmağı, işlerini teşkilatlandırmağı bildiler. Mahdud vasıtalarla az zamanda öyle sinai eserler yarattılar ki ecnebler parmak ısırdı. Serbest teşebbüs sahalarında o kadar kabiliyet gösterdiler ki bizim için büyük sayılacak servetler kazandılar.

Böyle bir imtihan geçirenlerden çoğu, fakir ailelerin çocuklarıdır. Mühendis mektebinde millet parasile okumuşlar, aralarında yabancî memleketlerde tahsil ve tecrübe görenler varsa bunların bedellini de yine millet ödemmiştir.

Bugün karın tok olan bu teşebbüs ve teşkilat adamlarının bir kısmı işsizdir, boğuna paslanıp duruyorlar. Bu memlekette hepimiz birbirimizi biliriz. İçlerinden hangilerinin tam bir emniyetle lü-yük olduğunu kestirmek güç değildir. Ticaret hayatından yeti-şenler arasında da böyleleri vardır. Yani karın tok, seyme, namuslu iş adamları arasında sene-de bir lira maaşla iş görmeği kendileri ve evlatları için ebedî şeref bilecekler herhalde az değildir.

Mesele; kendilerini aramak-tan, bulmaktan, adam seçmek işi-ğini bir ölçü ile karşılayabilmek-ten ve ehil olanlara takatine göre vatani vazife vermekten ibaret-tir.

Davanın esası, devlet işinde verimli surette iş görebilmektir. Usulü işi tutmak ve serbest çalışmak imkânı vermek suretile bu memlekette her iş için adam bulmak ve bunların çalışmasında en yüksek verimi almak müm-kündür. Şeker Fabrikaları Anon-im şirketinin çalışma tarzı hak-kında birkaç gün (Trakya'dan bir, iki not) başlıgile yazdığım yazı-larda bunun en açık misallerini bulmak mümkündür.

Bu muvaffakiyetin kredisi, o işin içinde çalışan filân ve filân vatandaşın mı alttır? Hayır, doğrudan doğruya hükûmeti alttır. Çünkü emniyetle lü-yük gördüğü unsurları iş başında tutmuş, ken-dilerine emniyet göstermiş. arka-daşlarını işi öğütler göre seçme-lerine serbest imkân bırakmış, adeta yeni bir çalışma tarzını bir-serde yetiştirmeğe karar vermiş gibî, bu işin serbestçe gelişmesi-ne sonuna kadar alâka, tahammül ve yardımı göstermiştir.

Hükûmet bu tecrübe sayesinde devletçiliğin en verimli ve makul şeklini keşfetmiştir. Öyle bir şe-killi ki çalışanlara tam bir huz-ve-ir, yalnız maddî bağlarla değil, manevî alâkalar da işe bağlar, ilerisini hazırlayacak bir şekilde düşünmek, plan yapmak ve çalışmak imkânını verir... Hem de teferruat içinde bunalmıyarak, zorluklarla mücadelede teşebbüsü muhafaza ederek...

Asıl bahse gelelim: Harp ekonominde alt teşkilatımız işi işle-miştir ve bu usullerle, bu âlet-lerle işlemlerine ihtimal de yok-tur. Bu usullerle işe devam edil-mesine (tecrübe) adını vermek doğru olmaz. Bu; doğrudan doğ-ruya hatada ısrardır.

Maksada varmak istersek; bir taraftan benlik iddiasına, diğer taraftan emniyetsizliğe dayanan dar ve verimsiz merkezîyet usul-lerinden vazgeçmeli, memleketin bütün işe yarar zekâ ve kabiliyet-lerini esas maksada göre seferber-etmeli ve işi âleminin anlayış, süratli, verimli usullerle iş gö-rülmesine imkân bırakmalıyız.

Böyle olunca hükûmet, işi ucunu elinden kaçırmış olmaz. Te-ferruatı boşalmaktan kurtulur, umumi gidiş ihata eder, muvaze-ne ve ahenk amili olur ve yeni işlere atılmak için bol milli enerji biriktirir.

İyi niyetle kendisine mes'uliyet emanet edilenler ve bol salâhiyet verilenler arasında sütbözümler çıkamaz mı? Elbette böylesi de çı-kar. Bunu iptidadan hesaba koyma-ğa ve göze almağa cesaret et-me-k lazımdır. Fakat bu yüzden hasıl olabilecek zarar; donuk, ya-vaş, teşebbüs ve salâhiyet hıste-mine mahrum bir merkezî sistem-in sebep olduğu zaman ve enerji israfına nisbette hiç kalır.

Ahmet Emin YALMAN

Başvekilin beyanâtı

(Baş 1 incede) (X)

daşların namına teşekkürleri arz ederim. (Allah muvaffak etsin sesleri).

Vazifemizi, şimdiki kadar ol-duğu gibi bundan sonra da, si-zin iktisadınıza lü-yük olmağı ve bize tevdi ettiğiniz vazife-yi, iyi görmeğe çalışmaktayız.

Büyük dünya buhranı kar-sısında birleşme ile kabul buyur-dunuz birçok kütfeller var-dır. Aynı zamanda, bundan sonra da karşılaşacağımız bir çok zorluklar vardır. Gerek bu kütfelleri miftetimiz kabul e-derken ve gerek karşımda kaldığımız bu müşkülâtı biz yenerken beheremal iyi bir ne-ticeye vassıl olacağımıza ve mut-laka istikbalde güzel neti-celerle karşılayacağımıza itimadımız vardır. (Bravo sesle-ri, silirekli alkışlar).

Arkadaşlarımız, dün olduğu gibi bugün de yarın da yegâne gayemiz ve yegâne takip edeceğimiz yol, Türk vatandaşın bütünlüğü ve Türk milletinin istiklâlidir. (Bravo sesleri, alkışlar). Bizce verdiğimiz vazife-yi yaparken gözümüzün önünde tutacağımız, ancak bu istikamet vardır. Ve takip e-deceğimiz yol da, şimdiki ka-dar olduğu gibi, aynî yoldur. (Allah muvaffak etsin sesleri, alkışlar).

Ankara, 27 (Telefonla) — Hükû-met fevkalade kazançlar üzerinde-ri bir vergi alınması hakkında bir ka-nun lâihyası hazırlamış, Meclise ver-miştir. Encümenlerde teklif edil-mekte olan bu lâihyanın esasları bu günkü Ulus'da çıkmıştır. Esaslara göre:

1 — 2 neî dünya harbinin doğur-duğu ıktisadî şartlardan istifade e-dilerek normal fevkalade edile-ecek kazançlar.

2 — Gayrimenkul kıymet artışı-razı, fevkalade kazanç vergisine tabi-dir.

Bu saydığımız mevzuların birin-cisinde vergi normal kazanç esas-kazanç kısımlarından alınacaktır. Normal kazanç sulh zamanındaki vassatî karlılardır. Harbin başladığı 939 yılından evvelki 3 senenin, yani 936, 937, 938 yılları kazançlarının vassatili ile alınacak ve şayet 939, 940 ve 941 ve daha sonraki seneler

General Tojo diyor ki:

(Baş 1 incede) §

sonra hükûmdarın şanlı gradesini itiba ederek bütün gayretlerini zafere ulaştırmak için bir araya ge-tilirileceğini söylemiş ve Müm-es-siller meclisinin yenilenmesi büt-tün memleketin, harp hedeflerini takip hususundaki kuvvetli azim-le neticesi olduğunu belirtmiştir.

Başvekil, sözlerine şöyle devam etmiştir:

«— Şarkî Asyadaki harbin ba-sındanberi altı aydan daha az bir zaman zarfında Japonlar düşman kuvvetlerini her rasgeldikler yerde ezmeleri ve imparatorluk kuv-vetleri büyük şarkî Asyanın önemli bir parçasını ıgal etmiş-lerdir. Buna mukabil Birleşik Amerika ve Büyük Britanyanın deniz kudreti, Pasifik denizinden ve Hint denizinden büküvce ot-lamıştır. Askerî zaferle muvazı ol-mak, ıgal edilen bölgelerde bür-yük bir inşa programı tahakkuk ettirmektir. Ve cennup bölge-sindeki askerî hareketlerle muva-zı olarak Çindeki imparatorluk kuvvetleri Sang Kai Şek kuvvet-lerini derece derece tahrir eyle-mektedir.»

Tojo, sözlerine devam e-de-rek, dışarda ve içeride mevcut müsâit durumun son zafere ka-dar götürülecek olan harbin baş-langıcından ibaret bulundugunu, Birleşik Amerikaya ve Büyük Britanyaya karşı yapılan bu har-bin topeyûn bir harp olduğunu ve İngiliz, Amerikan kudretinin nüfuzu ve hâkimiyet hulyası kö-künden sökülüp atılacağı kadar Japonyanın mücadeleye devam edeceğini söylemiştir.

Tojo, müher devletleri hakkın-da demisti ki:

«— Japonya, zaferli seferine devam etmek azmindedir. Ve işi günhe gün ki İtalya ile Almany-a'n Birleşik Amerikaya ve Büyük Britanyaya karşı yapmaktaki ol-dukları taktire değer mücadelede-»

«— Büyük Britanya Hintlileri hâlâ kendi menfaatleri uğrunda fedâ etmek teşebbüsündedir ve olanak arasında Japonya aleyhinde şüpheler uyandırmaya çalışıyor. Fakat bu manevralar muvaffak-ıyetsizliğe mahkumdur. Japonya 400 milyon Hintli üzerinde hiçbir emeli olmadığını birçok defalar ilan etmiştir. Japonya, Britanya imparatorluğu efsanesini kurtar-mak için Hint milletinin kan dö-kmesini istemiyor ve umuyor ki, Hint sefleri ellerine verilen fırsat-

SIYASİ İCMÂL

Bedbinlik yarışı

Yazan: M. H. ZAL

Harbin başlarında Almanlar harp talii ne tamamlı hâ-kim olduklarını sanıyorlardı. Bu-nun için barışın filân ve filân ta-rihten evvel imzalanacağına dair kendi milletlerine karşı taahhüt-le girişimlerini çekmişlerdir. Fa-kat bu söz vadesinde ödememiş bir bono halinde kaldı ve vadesini defalarla uzatmak lâzım geldi. Ni-hayet Alman kudret sahipleri gö-rüldü ki harp talii ile şimdiki gı-bi hâkim bulunuyorlar ve seri bir zaferle alt vassatier gittigile tesirsiz bir yeni borusu haline in-yor.

Diğer taraftan İngilizler harbe boş elle girdikleri işin fena günler geçirmişleri üzerine yatamağa me-cburdular. Zaten bütün ümitleri harbin uzamasında idi. Çünkü kusa bir harp, ancak askerliğe hazır olan taraftan zaferi manasına ge-lerdi.

Churchill'in maharetli idare etti-ği, dercesini hâdiseler göre idare ettiği bedbinlik propagandası çok iyi neticeler verdi. İngiliz milleti ölmek ve ezilmek azimle a-yaklandı, koruma ile ve istisnal-le alâkâlı işlerde gönüllü vazifeler almakta leri gitti. O kadar ki İn-gilizlerin düşünce tarzı bir hükû-met harbinden ziyade bir millet harbi manzarasını almıştır.

Bir taraftan harbin uzaması, di-ğer taraftan İngiliz bedbinlik sis-teminin mükemmel netice verme-si, Almanları da bedbinlik yoluna düştürmüştür. Alman devlet adam-larının son zamanlardaki nutukla-rından her biri bir bedbinlik mü-munesidir. Rusya'da çekilen sıkır-tılar en mühimhâlgâ bir şekilde tas-vir ediliyor ve harbi kazanmak içir hudutsuz bir zaman dayanamay- ve sıkıntıya katlanmanın zarurı olduğu anlatılıyor.

Bu bedbinlik yarışına Amerika da katılmıştır. Hariciye Nazırı Hull, gazetecilerle son bir görüş-mesinde demisti ki: «Harbîlik rızamız artmış günün bazı vatan-daşlar, harbin çabuk bitceğide dair nikbence ümitlere kapılmışlar başlamışlardır. Bu cereyanın önü-ne geçmek lâzımdır. Bir millet için gerçekleşmeyen ümitler ka-dar zararlı bir şey olmaz. Harbin uzama sürecini içimize yattırmak lâzımdır. Daha evvel biterse se-viniriz, fakat umduğumuz zaman bitmezse sıkılırız.»

Bu işte hâlâ mühim harp nokta vardır ki o da bir ilâcan tesirinin bünüye göre değişmesi meselesi-dir. Bedbinlik usulü Anglo Sakson bünyesi üzerinde kamçılayıcı bir tesir bırakmıştır. Fakat acaba Al-man bünyesi üzerindeki tesir de öyle mi olacak? Mem de bu bün-yeye nikbencilik şıngıralarına oya-lanmıştıktan sonra nikbencilik aca-ba nasıl tesir bırakacak?

C. Hull ile Litvinof görüştüler

Londra, 27 (A.A.) — Amerikan hariciye nazırı Cordell Hull Sov-yet büyük elçisi Litvinof'la gö-rüşmüştür. Rusya'ya yapılan yard-ımın genişletilmesi meselesi gö-rüşmenin mevzuunu teşkil etmek-te idi.

Vasington, 27 (A.A.) — Gazeteciler toplantısında bugün beya-natı bulunan Cordell Hull dün Sovyet elçisine verilen ıktisadî anlaşma projesine benzer bir pro-jenin bu sabah Çin elçisine tevdi edildiğini bildirmiştir.

Vasington, 27 (A.A.) — Reis Ruzvelt'in Hindistandaki şahsî mü-messili Johnson salt günü Va-singtona gelmiş ve derhal Cordell Hull ile görüşmüştür. Johnson ya-rın Ruzvelt'e vazifesi hakkında izahat verecektir. Yarın akşam Johnson bir kılığle giderek ken-disini tedavi ettirecektir.

Vasington, 27 (A.A.) — Vasing-ton Post gazetesini yazarı: Şimdiki muharebe bir istisnal ve münakale harbidir. İstisnal harbin kazanmak zorundayız. Mü-nakale harbin kazandığımız vakit muharebeyi de kazanmış olaca-ğız.

Azerbaycandaki isyan devam ediyor

Ankara, 27 (Radyo Gazetesi) — Tahrandan bildirildiğine göre, Azer-baycandaki isyan hareketini bastır-mak için Şah tarafından gönderilen İran kuvvetleri Tebrize varmıştır.

tan istifade ederek Hindistan Hint lileri mal edeceklerdir.» Nazır, sözlerini şöyle bitirmiştir: Düşman, hiç şüphesiz ödünü almak için ümitsiz bir gayret sarfedecek-tir. Fakat bütün Japonlar mücade-le ne kadar uzun süresiz sürsün daval-arı zaferle ulaşacağı kadar tek bir insan gibi çarpışmağa devam e-deceklerdir.

Hariciye Nazırı: Sovyet - Japon münasibetlerinden bahsetmiş ve bu münasibetlerde Büyük Asya harbi-nin başlangıcındanberi hiçbir de-ğışiklik olmadığını söylemiştir.

Bütçe müzakereleri

(Baş 2 neide) (X)

raftan da kömür nakil işine devam edilmektedir. Havzada kömür istisnâsı günde 8 - 9 bin ton arasındadır. Bu miktar yakında 10 bin tona çıkacaktır. Malum olduğu üzere çıkartılan bu kömür yıkandıktan sonra 5 - 6 bin ton kalır. İşte nakledilecek kömür budur. Hazırladığımız nakil planına göre bu kömürün 2200 tonunu karadan, 3 - 4 bin tonunu denizden nakledeceğiz. Bugünkü vaziyete göre Zonguldak limanından kışın istifade edilememiştir. Yakında Kozlu - Zonguldak tüneli yapılacak, bu suretle kışları da Zonguldak limanından istifade edilerek muntazaman kömür taşınacaktır. Ayrıca muhtelif Vekâletler mümessillerinden müteşkil bir komisyon da kara ve deniz vasıtalarının seyrüseferini tanzim etmektedir. Bu komisyonun hazır olduğu programa göre başta işe, ondan sonra da millî müdafaa işlerine bakılmakta ve buna ait maddeler nakledeilmektedir. Halbuki bu fevkalâde zamanda elimizdeki nakil vasıtalarının miktarı artmamıştır. Hacı çoğalan eşyaları nakletmek için şimendifer yolculuğunu tahdit etmiş bulunuyoruz. Lâkin bu vaziyet karşısında da gerek deniz gerek demiryolları tarifelerine Meclise getirilen vergi lâzımlarından başka zam yapmağı düşünmüyoruz.

Bu izahattan sonra Vekil, deniz seferlerinin muntazam olduğunu, fevkalâde ahval dolayısıyla gemilerimizin gece durup gündüz yürdüğünü, Bağdat trenlerinin teahhürü geldiğini fakat bunu intizama sokmak için teşebbüslerde bulunulduğunu, vagon restoranlardaki yemek meselelerini hal ve eksik sıklıkla tamamlattıracağını, liman reisliklerine de ihtisas sahiplerinin getirilmesi için bir kanun hazırlandığını söyledi.

Ziya Karamürselin «Kömür muntazaman taşınacak mı?» sualine «Kömür olursa evet, diye cevap veren Vekil, Hamza Osman tarafından sorulan «Şirket Hayriyenin satın alınması ne oldu?» sualine de şu cevabı vermiştir:

«Biz şimdiki Şirket Hayriye ve armatörlerle işbirliği yapmaktayız. Bu meseleyi ileride konuşacağız.»

Doktor Fatma Mimik, Meriç ve Arda üzerindeki köprüleri ne zaman yapılacağını sormuş, Vekil de 10 veya 15 hazineye bu köprülerin inşaat edileceğini ve Avrupa hattının işleme açılacağını söylemiştir.

Ticaret Vekâleti bütçesi

Ticaret Vekâleti bütçesine geçilince, Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen kürsiye gelmiştir. Mümtaz Ökmen 941 hasad yılının verim bakımından normalin dışında bir mahiyet arzettiğini söyledikten sonra sözlerini devam ettirmiş ve eczümle şöyle demiştir:

«Ayrıca garbi Anadolu'da seylâp olmuş, Çukurovada mevsim kurak geçmiştir. Diğer taraftan istihlâke ihtisâsı arasında husule gelen muvazenesizlik bugünkü hali doğurmuştur. Bugün Cumhuriyet hükümeti, muazzam ve kudretli bir orduyu silâh altında tutmaktadır. Meselâ, bu ordu tabii zamanlarda 50 ton hububat istihlâk ediyorsa bu miktar bugün 500 tona çıkmıştır. Diğer maddeler için de aynı şekilde bir miktarı hesaba katılabiliriz. Fakat herşeyi rağmen bu kahraman ordunun, yiyecek içmesinden hiçbir şey kesmiş değiliz. Sayet muhtaç olduğu gıda maddelerinden ufak bir tenezzül yapmışak yerine daha iyisini, daha kuvvetlisini konuşmuyoruz.»

Bravo sözlerle sözü kesilen Mümtaz Ökmen devamla:

«Tabii demistir. Bu hal pi-

GRİPİN

Baş,diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İCABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR

yasada nedret doğurmuştur. Ve 4 milyon vatandaşın ekmeğini temin etmek meselesi ortaya çıkmıştır. Biz her vatandaşın infakiyle kendimizi vazifedar gördüğümüzden çalışmış çabalamış ve hiçbir yerde hiçbir vatandaş hattâ bir gün bile aç bırakmamışızdır. Hükümet ana gıda maddelerinin tedirini telâfi için herşeyi yapmaktadır. Fakat talebin çokluğu, arzın noksanlığı karşısındaki nisbetsizliği kolay kolay izaleye imkân yoktur. Hatıra bir sual gelir. Ordudan geriye kalan maddeler âdilâne tevzi edilemez mi? Ekmeği olduğu gibi diğer maddeler vesikaya bağlanamaz mı? Süphesiz vesika usulüne müracaat edeceğimiz maddeler vardır. Fakat bütün maddeler için bu usulü 18 milyon tatbika imkân yoktur.

Vekil, birçok şikâyetlere muhatap olduklarını, her şeyin pahalılaştığını, devlet dairelerinin ihtiyacını devlet eile karşılamak için tedbirler alındığını, fiata müdahale edilmenin zamanı geldiğini kaydettikten sonra demiştir ki:

«Fiatlarda istikrarı temin için buğdayı bir esas olarak alacak, diğer maddeleri de buna göre ayarlayacağız. Kara bir kıştan çıktık. Yeni hasada ümit bağladık. Pazartesi günü Recal isiminde bir vatandaş, 500 bin kilo olarak vermiş taahhüt ettiği buğdayın bir kısmı olan 50 bin kilosunu şimdiden bize teslim etmiştir. Diğer köylülerin de aynı şekilde hareket edeceğine şüphe etmiyoruz. Bu sene köylünün ayağına kadar giderek hububatı onun nakletmek zorluğuna maruz kalmadan almayı kararlaştırmış bulunuyoruz.

Vekil, ithal eşyaları konsimentolarında sahtekârlık yapanları adalet pençesine teslim ettiklerini söyledikten sonra kürsüden inmiştir.

Bütçe fasılları okunurken bir mebus, bu sene İzmir Fuarının açılıp açılmayacağını sormuş, bu mebusa Başvekilimiz Dr. Refik Saydam, şu cevabı vermiştir:

«Bu sene İzmir Fuarını açmıyacağız.»

Ziraat Vekâleti bütçesi

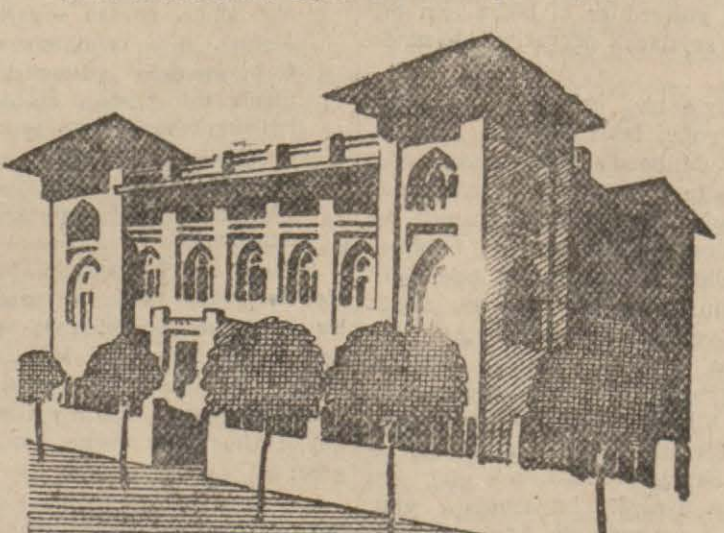
Ziraat bütçesine söz alan bazı hatipler muhtelif temennilerde bulunmuşlardır. Bu arada Cemil Aslan, hububatı tekrar tekrar yapılan zarar yüzünden bir işe darlığına doğru gidiğini, hububat fiatlarında bir istikrarın temin edilmesi lâzım geldiğini, Ziraat Vekilimizin enerjik hareket etmesinin lüzumlu olduğunu işaret etmiş, İbrahim Dibra da meyva fidancılığının ihtiyaçları kapatacak mükemmel bir radeye geldiğini, Bursa'da dünyanın en iyi peği temin edildiğini, yalnız yeni bir hasatla mücadele kanunu hazırlanması icap ettiğini söylemiş, Kasım Gedelek de harp dolayısıyla duraklayan sanayi inkişafını yerine ziraatımızı inkişaf ettirebileceğimizi mütlâasında bulunmuştur.

Söz alan Ziraat Vekili, çeşitli ziraat meselelerine temâsa demiştir ki:

«Ziraat işleri için bir yüksek ziraat şurası kurulması hakkında bir kanun projesi hazırlanmıştır. Fiat meselesi için Ticaret Vekâletinde işlemi temâsı halindedir. Küçük su işleri üzerinde üç senedir çalışmaktayız. Bu sene istediğimiz yerlere lâzım olduğu kadar tohum gönderemedik. Gelecek sene için bir her türlü tedbir alınmıştır. Alâti ziraat için ehemmiyetli adımlar atılmıştır. Pülük yapılması için mih, çivi ve nal dağıtılacaktır. Şimdiden 100 pülük yapılmıştır. Eski vapurların hurdalarından istifade edilmektedir. Nakil işlerinin kolaylaştırılması için Milli Müdafaa Vekâleti emrimize 1300 arabasını tahsis etmiştir. Bu arabalar vilâyetlere taksim edilecek ve hububat nakli temin edilecektir. Bu sene muhtelif muntakalara 4 - 5 milyon fidan dağıtılacaktır. Bu fidanlardan meyva fidanları hariçtir. Bütçe üzerinde konuşulurken Berg Türkler istihşal seferberliğinden bahsetmiştir. Köylü bu sene bütün imkân ve fırsatlarını istifade etmiştir. Diğer bir arkadaşın da kömür ocaklarında kullanılan direklerin orman kanunu dolayısıyla temin edilemediğini söylemiştir. Şunu söyleyim ki, orman kanunu direk ihtiyacını bilâkıs kolaylaştırmıştır. Bunun evvel ormanlarımızdan 50 bin metre mikâbı direk kesilirdiği şüddü 80 bin metre mikâbı direk temin edilmektedir. Ayrıca bu sene Havza-

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet 1,000 liralık	4,000 lira	100 adet 50 liralık	5,000 lira
4 » 500 »	2,000 »	120 » 40 »	4,800 »
4 » 250 »	1,000 »	160 » 20 »	3,200 »
40 » 100 »	4,000 »		

DIKKAT : Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kurallar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylül, 11 Birincikanunda çekilecektir.

100 bin metre mikâbı direk vermeğe çalışıyor.

Hallî Menteşe, ziraatî modernize etmek meselesine temâs etmiştir. Bizim gayemiz de budur. Köy ve köylünün asırlarca imhâl ettiği nazarı dikkate alınacak olursa atılan adımlar mühimdir. Bütün işimiz köy içinde ve köyle beraberdir. Bugün 15 bin köy yerinde tektik ve tesbit edilmiştir. Bu kitap bastırılacak olursa 400 büyük cildi tutacaktır. Maamafih yaptığımız işler, yapacaklarımızı nazaran bizi tatmin eden uzak olmakla beraber alınmış olan neticeler bize neşe ve ümit vermektedir. Türk köylüsünün büyük kabiliyeti ile başarılamayacak bir dava yoktur.

Millî Müdafaa Bütçesi

Bütçenin fasıllarına geçilmeden Muhtar Berker kürsiye gelmiş, eczümle şunları söylemiştir:

«Türk vatânını, Türk istiklâl ve şerefini kurtarmak için hazır duran kahraman ordumuzu muhabbetle seplâmların. Türk milleti var olduğu gününberi buna inanmış ve bütün dünya onu hayranlıkla anmıştır. Onun da vazifesini bütün tarih boyunca feragatle yapacağına itimadımız vardır. Varolsun kahraman Türk ordusu.

Köylü mebus İsmail Uğur, köyden askere çağırılan Mehmetçğin ordudan terhis edildikten sonra sıhhatli bir hâlde döndüğünü söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Sevgili millî müdafaaımız, biz 10 milyon köylü, camımız, malımız emrinizdedir. Size Türk köylüsü namına sevgi ve saygı gönderiyorum. Kürsiye gelen Milli Müdafaa Vekili Ali Rıza Artunkal, eczümle şöyle demiştir:

«Rânâ Tarhan arkadaşımız orduya asker alınırken geri hizmetlerindeki sarsılmamasını söyledi. Biz de geri hizmetleri sarımsıyacak bir halde asker alınırdığını söylemiştik. General İzzettin Çalışlar, bütçe azdır, dedi. Mali bütçeye bakılırsa bu belki az görünür. Fakat fevkalâde tahsisatımıza bakıldığında takdirde biz cemizin çok olduğu görülür. Biz icabında Büyük Meclisin bütün bütçeyi vereceğini bildiğimiz için emniyetle çalışıyoruz. Aynı zamanda kredilerle Amerikadan, İngiltereden gelebilen kısımlarıyla ihtiyaçlarımızın bir kısmını karşılamaktayız. Memleket dahilinde bulunan ve bundan başka da Amerika, İngiltere ve Avrupadan gelebilecek her şeyi bütün ordularımızın ihtiyaçlarını göz önünde tutarak getirmekten hiçbir zaman hâlî değiliz. Vüs'atimizi, bütçemizin kabiliyetinde düşünerek ordumuzu daima vazife veriliği zaman, hiçbir surette yolumuzdan, verilmemişinden bahsetmiyecek şekilde daima teçhiz ve teslihe çalışacağız ve ordumuz mevcut teşkilât ve teçhizatla her zaman vereceğimizin emri ve icap ettiği zaman alacağız.

vazifeyi her türlü güçlüğü yenerek fedakârane yapmağa hazır ve itimadınıza layıktır. (Bravo sesleri, sürekli alkışlar).

Benden evvel söz söyleyen arkadaşlarımızın ordu hakkında gösterdikleri yüksek takdire ordu adını arzi şükran ederim. (Alkışlar).

Bu izahatı takiben fasıllara geçilmiş ve heyeti umumiyesinin tasvibi üzerine verilmiş olan iki taktir sürekli alkışlar arasında okunmuş ve kabul olunmuştur.

Taktirler şunlardır:

Yüksek Reisliğe

Dünyanın bu ölüm ve kalım mücadelesinde kudret ve kuvvetle hükümetin açık ve dürüst siyasetinin muvaffakiyetine yardım ederek memlekette sulhu idame eden Türk istiklâlinin muhafızı ve Türk vatânının müdafii Cumhuriyet ordusuna Türkiye Büyük Millet Meclisinin güven, nîm ve selâm ve saygısının ulaştırılmasını arz ve teklif eyleriz.

Diyarbakır Samsun
Kâzım Ruşeni Barkın
Konya
Vehbi Bilgin

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinin kabul edildiği su anda yurdun koruyan büyük ve kahraman Türk ordusuna Meclisin, inan, güven ve derin saygılarının ulaştırılmasını karar verilmesini teklif eyleriz.

Hatay Afyon
Hamdi Selçuk Hamza Erkan
İçel
Dr. M. Berker

BORSA

27 MAYIS 1942

1 Sterlin	5,24
100 Dolar	130,70
100 İsviçre frangı	30,365
100 Pezeta	12,9375
100 İsviç kronu	31,16
ESHAM ve TAHVİLÂT	
% 7 941 Demiryolu II	19,53

YAZLIĞA GİDECEKLERE:

HASIR KOLTUK

ve MOBİLYANIZI

Her yerden ucuz İstanbulda

Rızapaşa yokuşunda 66 No.

AHMET FEVZİ'nin

ASRİ MOBİLYA

Mağazasından alınız.

Sahibi ve Negriyat Müdürü

Ahmet Emin YALMAN

Vatan Negriyat Türk Ltd. Şti.

Vatan Matbaası

TAKSİM KRİSTALDA

Bütün halkın sevdiği yeni bir yıldız doğuyor

Radyolarınızda lâyemut sesile sizleri teshir eden ve sesindeki hususiyet ve halâveti hiç bir okuyucuda bulunmayan

NEVZATAKAY'I

Bestekâr Salâhaddin Pınar Kemani Nubar Tekyay

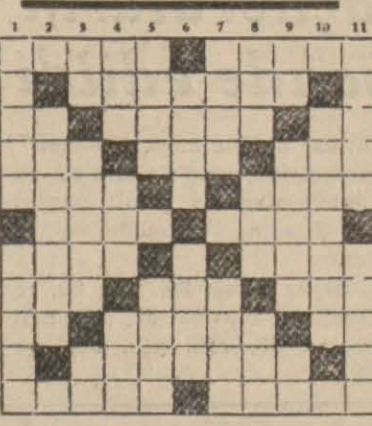
ve muazzam saz heyetinin iştirakile 5 haziran cuma akşamından

itibaren dinlemek fırsatına kavuşacaksınız.

SAZ HEYETİ:

Okuyucular: Aksaraylı Hafız Yaşar, Hâmit Dikses
Okuyucu Bayanlar: Suzan Yakar, Faide, Melâhat, Mahmure, Ayda, Faika

BULMACA

Soldan sağa: 1 — Bir nevi bezelye; Eski meşhur bir pehlivan. 2 — Fenalık. 3 — İşaret edatı; Sözü kâğıda geçiren; Bir uzvumuz. 4 — Bir Türk ünvanı; Dokuma iptidai maddelerinden; Çok iyi. 5 — Kıyı evi; İnce kalbur. 6 — Tersî; esas; Tersî; danslır müsamere. 7 — Kızkardeş; Cari olan. 8 — Tatlıda bulunmayan; Duacı; Bazi hastalıkların devası. 9 — Nefî edatı; Stratejik bir hareket; Sahip. 10 — Bir rengin koyusu. 11 — Anıt; Güzel.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Askerî bir rütbe; Mali, iktisadi, ticari bir müesses. 2 — Akıl taslamak suretile. 3 — Bir renk; Müsterî; Bir nota. 4 — En küçük şehir; Hamam; Anma. 5 — Bir başyazarın soyadı; Adatepe'nin dört harfi. 6 — Bir meyva; Sarkta bir şehriniz. 7 — Saha; Yem. 8 — Bugünden önce; Bir renk; Fasıla. 9 — Bir renk; İlgî; Başma (k) gelirse az olur. 10 — Güruh sefi. 11 — Yaş; Yarım.

EVVELKİ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Sakı; Acemi. 2 — İri; Selâm. 3 — Vali; İç. 4 — El; Nazl. 5 — İğrenen. 6 — Se; Ra; İrfan. 7 — İnilti. 8 — Ne; Erme; İkl. 9 — İmarcılık. 10 — Se, Av, 11 — Re; Erenköy.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Sivrisinek. 2 — Ara; Gene; 3 — Kiler; İse; 4 — İlerleme; 5 — Is; Nara (artan). 6 — Emme; İmrar; 7 — Al; Ani Ecve (ecve) 8 — Caiz; Re. 9 — Emci; (icme); İlik; 10 — Mî; Kı (lık) — Kı (yafet), 11 — E-senlik.

Yeni neşriyat:

Foto Magazin

(Foto Magazin) in 74 üncü sayısını zengin bir münderecatla çıktı. Sinema yıldızlarının resimleriyle yeni filmler hakkındaki enteresan yazılarından başka Fâzıl Ahmedin nefis bir şiiri, Sadri Ertem'in bir muhabesi, Badi Nedim Oğdağın şarkıları, Ankara radyosu sanatkarlarından Bayan Bedia ile bir röportaj, hikâye, fedaî casuslar romanı ve kadına, modaaya ait daha bir çok yazılar vardır. Okuyucularımıza, tavsiye ederiz.

Askerlik İşleri

Fatih Askerlik Şubesinden

Şubeye davet:

1 — İstihkâm Tegn. Eşref Cafer

oğlu Ali Cevat 30909,

2 — Demiryol Tgm. Abdi oğ. Vefi

Beyazıt 52990,

3 — Demiryol Tgm. Nuri oğ. Ni-

yazi Durusoy 50819,

4 — Muhabere Usttegm. Tarık oğ.

Tabur Diray 44802.

İstanbul Asliye Birinci Ticaret

Mahkemesinden: 942/1

Denir ve Tahta Fabrikaları T. A.

Şirketi tarafından Şişli Bonmont İz-

zet Paşa sokak 46 numarada Kâzım

Bartın ile Osman Baltas aleyhlerine

açılan ve 942/1 numaraya kayıt edil-

en dâvânın arzualı şimdiki oturdu-

ğu yer belli olmayan Kâzım Bartına

teblig edilememiş ve mahkemece de

bu tebligın 20 gün müddetle ve ilân

yolile yapılmasına karar verilmiş

olduğundan Kâzım Bartın bu müd-

det içinde mahkemeye gelecek arzua-

halı alması ve on gün içinde de

35930 lira alacak istigine cevap ver-

mesi ilân olunur.

(2867)

Dağıtma Ofisi Umum Müdürlüğünden:

Dağıtma Ofisi Merkez kadrosu için 100 - 260 lira ücretli memuriyetlere müsabaka ile memur alınacaktır.

Müracaat edeceklerin memurin kanununun 4 üncü maddesile tayin olunan vasıfları haiz olmaları şarttır.

Yüksek İktisat ve Ticaret tahsilini bitirmiş olanlarla Ticaret liseleri mezunları, resmi ve hususî İktisat, Ticaret, Maliye ve Sanayi müesseselerinde vazife görmüş olanlar ehliyetlerine göre tercihan alınırlar. Bu gibiler 3656 ve 3659 numaralı kanun hükümlerine göre ve Millî Koruma kanununun 6 ncı maddesile tasrih olunan müktesep hakları mahfuz olarak tayin olunurlar. Müracaatlar Ankara'da Dağıtma Ofisi Umum Müdürlüğüne ve taşrada vilâyet işe müdürlüklerine yapılmalıdır. Müsabaka imtihan günleri ve şartları ayrıca ilân edilecektir.

«3773» «5890»

Büyük Fırsat: Kiralık bahçeli ev

Nişantaşında Vall konağı karşısında Eytam caddesinde 3 numarada 7 odalı, banyo, veranda, müteaddit balkonlu, tarhedilmiş muntazam bahçesi, denize mükemmel manzarası ve telefonu bulunan bir ev, mevsimlik veya senelik mobilyeli ve mobilyesiz kiralktır. Telefon: 80664.

Karar hülasasıdır:

İhtikar 42/70

Millî Koruma kanununa muhalefetten Galata Lüleci Hendek 77 numarada bakkallık ticaretille meşgul Haskiya oğlu Erza hakkında İstanbul birinci Millî Koruma mahkemesinde cereyan eden muhakemesinde suçlunun fiili sabit olduğundan Millî Koruma kanununun

32 - 59 uncu maddeleri mucibince beş lira para cezası alınmasına ve yedi gün müddetle de dükkânının kapatılmasına ve hüküm kat'ileştiğinde ticaret suçluya ait olmak üzere karar hülasasının Vatan gazetesinde neşredilmesine 29/4/1942 tarihinde karar verildi. «5883»

İLÂN

Türkiye İş Bankasından:

1 haziran 1942 pazartesi gününden itibaren şube ve Ajanslarımız işgilerinin aşağıdaki saatlerde açık bulundurulacağını bildiririz.

Adi günlerde: 9.30 — 12 ve 13.30 — 15.30

Cumartesi günleri: 9.30 — 11.30.

«Tabii demistir. Bu hal pi-

Radyo

BUGÜNKÜ PROGRAM

SABAH

7.30 Program ve memleket

saat ayarı, 7.33 Karışık pro-

gram (Pl.) 7.45 Ajans haberleri,

8.00 Karışık programın deva-

vamı, (Pl.) 8.15 - 8.30 Evin saati

ÖĞLE

12.30 Program ve memleket

saat ayarı, 12.33 Fasil heyeti,

12.45 Ajans haberleri; 13.00 -

13.30 Fasil programının devamı

AKŞAM

18.00 Program ve memleket

saat ayarı; 18.03 Çifte fasıl;

19.00 Konuşma (Diş politika

icmalı); 19.15 Dans müziği (Pl.)

19.30 Memleket saat ayarı ve

Ajans haberleri, 19.45 Müzik;

Yurttan sesler, 20.15 Radyo Ga-

zetesi, 20.45 Ses eserleri, 21.00

Ziraat takvimi, 21.10 Konuşma

(Kahramanlar saati); 21.45 Ra-

dio senfonî orkestrasi, 22.30

Memleket saat ayarı; Ajans ha-

berleri ve borsa, 22.45-22.50

Yarınki program ve kapanış.

Türkiye İş Bankası

Küçük tasarruf hesapları 1942 ikramiye planı

KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos

2 İkinciteğin tarihlerinde yapılır

1942 İKRAMIYELERİ

1 adet 2000 liralık	= 2000,—	lira	40 » 100 »	= 4000,—
3 » 1000 »	= 3000,—	»	50 » 50 »	= 2500,—
2 » 750 »	= 1500,—	»	200 » 25 »	= 5000,—
3 » 500 »	= 1500,—	»	200 » 10 »	= 2000,—
10 » 250 »	= 2500,—	»		